

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cena: na godinu K 12. — *Za po godine* K 6. — *Za Šibenik* na godinu donošanjem u kuću K 12. — *Za Inozemstvo* na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — *Pojedini broj* 10 para. — *Plativo i utuživo* u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — *Oglasi* tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — *Priložena* pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — *Nefrankirana* pisma ne primaju se. — *Rukopisi* se ne vraćaju.

Zdravo!

Oživljujete stara junačka vremena, dižete obamrle duhove hrvatske snage i slobode, krčite tvrde i zapuštene puteve napredka i ujedinjenja. Krešimirove uz Paližnove, Hrvojine uz Gundulićeve junake, a sve uz braću ciele Hrvatske stiskate u redove i kao vojska stupate na pripremu da branite rod i domovinu. Za to Sokolovi: Zdravo!

Zdravo, Zadre, jer se budiš iz mrtvila i spremaš se da budeš nepredobiv bedem hrvatski; zdravo Spljete, jer ćeš ti otresti se mōre, koje pritiskiva grudi i biti ćeš prvi snagom i duhom hrvatskim kao što si veličinom: zdravo, gordō naše Biokovo, zdravo junačka Cetino, a i ti Zrmanjo, Krko, Čikolo, Jadro i Neretvo; zdravo, jer oko vas je srčika snage naše, koja se poslie stoljetnog počinka počimlje razvijati u nepredobivu silu; zdravo Otoci i Primorje, jer po Vami sačuvani su nam puti svieta; zdravo Atino naša, jer ti nam sačuva plodove uma velikana starih!

Zdravo, vojsko hrvatska opustošene ove grudi domovine naše. U tebi vlada bratstvo i jednakost, ti jačaš narodne mišice, plemeniš um, žariš srce, okupljaš, dižeš, ujedinjuješ, veseliš, budiš, oživljuješ, sokoliš i za to zdravo u ovom našem gradu, koji se okitio da te primi, kao što još nijedno živuće biće primio nije.

A tebe prima svečano i veselo, jer si vjestnik borbe za Slobodu, jer je u tebi utjelovljena Misao, kojoj i Šibenik vjerno i odvažno služi.

Zdravo, vojsko hrvatska, jer ti si mnoštvo, ti si narod, ti si jedinstveno tielo, a nisi pojedinac. Tebe pozdravljamo i tebi se klanjamo, jer u tebi izgibaju strasti, a radja se ljubav obćenitosti, ljubav velika, neizmjerana, koja ne pozna razlike uma ni bogatstva, koja nema kraja, jer su svi sinovi Hrvatske u tebi jednaki.

Zdravo, Sokole, jer ti si Dužnost, koja se mora izpunjavati do kraja; jer ti si Sloboda, koja popravlja i uzdiže narod ne radi sebe nego radi napredka; jer ti si Domovina, koja okuplja i ujedinjuje sve svoje sinove na njezinim materinskim grudima; jer ti si Sila, koja čini narod dostojnim udom božanskoga čovječanstva.

Za to, Sokole, diži se uvijek visoko nad sićušnosti, jer iz visine tvoj pogled će vidjeti jasno, da je tvoje gnjezdo, tvoja Hrvatska, po položaju, po prirodi jedinstvena i jaka i da u njoj sve što je dostojno života muči se za nju. Iz visine samo vidjet ćeš prave neprijatelje, zmije i jastrebe, koji se šuljaju u to gnjezdo i pripravljuju se da ga razderu i unište sa svim što je u njemu.

Ti ćeš se tada, Sokole, strjelovito spustiti na neprijatelje i tvojim ostrim kljunom i pandžama razderati ih. A jer Hrvatska čeka i očekuje da lebdiš nad njom kao jaki i vječni stražar, vježbaj se, Sokole, da ti mišice ojačaju, da ti kljun otvrdne, da ti pandže postanu oštrije od najbritkije sablje. Tvoje vježbe, tvoj liet oduševljava Hrvate. Kad te oni u vježbam vide, kad tvoj krasni liet promatraju, napunja im se grud pouzdanjem, ponosom i junaštvom, srdce im uzplamt, a mišice nabreknu. Za to leti, Sokole, širom ciele domovine; nek ne ostane grada, nek ne bude varoši ni sela, nek ne bude duše hrvatske, koja te ne pozna, koja te ne uzljubi i zavoli.

Tada, Sokole, biti ćeš pripravan, tada ćeš izpuniti što od tebe Hrvatska očekiva: na tvojim jakim krilima nosit ćeš Hrvatsku, a obrana njezina biti ćeš Ti tako ponosan, snažan i silovit, da ćeš lahko raztjerati proždrljivo jato crnih vrana i gavrana, koji oko Hrvatske i po njoj obliću, jer misle da je već strvina.

Pripravljaj se, leti, jačaj se, Sokole, i obistinit će se što pjesma naroda našega kaže:

„Malena je soko-ptica siva,
al' umori orla krilatoga“.

Sokole, zdravo!

Sokol.

Sokol je našem narodu pored goluba, labuda, kukavice i slavulja najmilija ptica, budući da je znak srčanosti i prave junačke hrabrosti. Naše narodne pjesme uzopreduju rado hrabrost i vrstnoću svojih junaka sa sokolovom hrabrošću.

Sokolovi pripadaju među najsrčanije i najhitrije grabilice i oni su, ako se pravo uzme, orlovi manje vrsti. Jake mišice, riedka okretnost i uztrajnost, za čudo oštar vid, odlučnost, srčanost i golema hitrina, to se sve spaja u skladnu cjelost, kojoj se moramo diviti.

U sokola je čud ponosa i plemenita. On prezire sve nizke podlosti jastrebova, svu prostotu škanjaca i kobaca, samo s pouzdanjem u svoju snagu, okretnost i brzinu pušta se u junački boj. Nikada ne napada na plien iz zasjede ili iz potaje; nego u očitu boju, bez lukavštine i hinbe baca se na hitroklila goluba i hvata ga u brzom letu svojim pandžama i svojim kljunom.

Kao svakog pravog junaka, tako resi i njega neumorna opreznost. Rado sjeda na stene i na brežuljke, odakle slobodnim pogledom već nadaleko opaža svaku poglobelj a i svaki plien što ga traži na ravnicima. Često se visoko dignu pod oblake, razgleda se na sve strane, te smotri li za se zgodna pliena, pada munjevitom hitrinošom okomito na nj s visine, da ga zgrabí svojim pandžama. Tako odnese više puta izpred očiju samoga lovca prestrašenu jarebicu. No ako se jarebica stisne u svom smrtnom strahu među grude na polju ili u zaštitnu brazdu, ne baca se sokol na nju, on je prezire; ima dosta smjelosti da se spusti na gusku, čaplju ili pjetla, te se s njim pušta u ljuti boj. On mrzi od sve duše na svaku nedostojnu borbu, ne ubija slabe i nejake niti prestrašene, već miluje hrabre protivnike.

Sokol se ljeti bavi u gorskim šumama, odakle navaljuje na ravnice sve do gradova i sela. Zvučni njegov glas zadaje strah svim pticama. Osobito na nj vrane mrze, te često sabite u veliko jato nasrnu na nj dosta drzovito. Obično sokol, prezirući njihovu prostotu, za njih glave svoje ne tare. No kad mu drzost crnih tih skitalica krv rezjari, tad iz visine na jato, koje grabeće, suno svojim kljunom i jao onoj, koju je njegov gnjev za plien odabrao.

H. S.

Poslovice o Sokolu.

Što je sokol još od pamtievjeka našem narodu najbolje se vidi iz poslovice, od kojih evo samo nekoliko redom.

Sokol je slika ponosa i vitežtva jer

„Ne hita soko muhe“

On je srčan i junačan, ta

„Srce nosi sokolova krila“

Pa za to je Sokol i znak plemenita rada, jer

„iz vravnina gnezda ne izleti sokol“

niti

„što iz vrane izpune, soko postane“

„Sova nikad ne radja sokola.“

A ne sudi se plemenitost po blagu i veličini, nego po srcu junačkom; i za to:

„Ako je tko malen i gol, ništa kad je sokol“.

S toga nije sokol znak oholosti i izpraznosti, nego je sokol oznaka nutrnje duševne snage što se po djelima pozna. Za to:

„Tko je ohol ne može biti sokol“

i

„Tko je sokol, ima i oči sokolove“

pa s toga:

„Soko se po letu poznaje“.

A kako je Sokol ponosan, plemenit i junačan, tako je i dobar branitelj i borac, pa za to:

„Kad je ptica u noćtjeh sokola, mučno uteče, a kad uteče ne otide zdravo“

i

„soko dobra lova ne puštava“.

Nu uza sve svoje junaštvo soko je veoma oprezan, te s toga vriedi za sokolice uvijek ona:

„U jato, sokole, da te jastre ne odnese“.

I za to čuva i soko svoje gnezdo, svoju domaju, jer on zna da je tu nepredobiv.

„Na svom gnezdu jači sokol od orlaša“.

Soko u narodnoj Pjesmi.

Narodna pjesma često spominje Sokola i naši junaci su redom sokoli, jer nema nami milije ptice, kojom bi ih mogli prisposobiti.

Nu Sokol je u pjesmi i slika celoga naroda našega, koji od pamtievjeka čezne za ujedinjenjem:

„Rasla jela usred Sarajeva,
Pusti grane na četiri strane,
Koju granu k nebu u visine,
Na njoj sidi sivi zelen sokole.
Mamio ga care i carica,
Mamili ga na žute dukate,
Na to sokol ni gledati neće,
Mamila ga lipljanska gospoda,
Mamila ga na srebrne proso,
Na to sokol ni gledati neće,
Mamili ga budimski junaci,
Mamili ga na pune dučane,
Na to sokol ni gledati neće,
Mamile ga požečke djevojke,
Mamile ga crnima očima
Na to se je sokol privario“.

Pa naravno da je tako bilo i da će tako, ako Bog da, biti, jer je svoj najmiliji svomu, a nije blago ni srebro ni zlato, već je blago što je srcu drago!

Sokolstvo.

Češe ide zasluga da su prvi zamislili i osnovali prvo slavensko gimnastičko društvo „Sokol“. Prvi, koji je potaknuo sokolsku ideju, bio je d-r. Miroslav Tyrš, a uz njega braća Gregri. God. 1862. na 16. veljače prvim starostom njihovog „Sokola“ u Pragu bude izabran Hinko Fügner, koji je kasnije uz Tyrša postao glavnim propagatorom sokolske ideje. Već na koncu prve godine „Sokol“ je brojio 1000 članova. Da se je društvo tako brzo i silno razvilo razlogom je narodni česki karakter društva. Po namisli utemeljitelja iz sokolskih redova imao je niknuti čvrst narodni pomladak, značajan u borbi narodnoj. Sokolstvo imalo je odgoviti vrstne muzeve, koji će silom svojih mišica i bistrim umom služiti svome narodu, te u svakoj prigodi biti pripravi da ustanu na obranu svoje drage domovine.

Radí toga u sokolstvu se je strogo pazilo da svi članovi jednako pašteni i čestiti u svom javnom životu i djelovanju, te da ne rade što bi bilo protivno plemenitim težnjam sokolske ideje.

Čim se je praški „Sokol“ pokazao u javnosti, osvojio je simpatiju ne samo pražkog i českog pučanstva, već i ostalog slavenskog naroda. Hrvati i Slovenci koji su bili tada u Pragu na naukama, odmah su priionuli uz sokolstvo i mnogi postali marljivim članovima praškog sokola. Na poziv brata Jentna dneva 27. srpnja god. 1863. bude utemeljen prvi slovenski „Južni sokol“ u Ljubljani. Sokolsko odjelo poprimilo Slovenci od braće Čeha, a geslo im je bilo: *Nazdar!* I tako su bili prvi Slovenci koji na jugu prihvatíše sokolsku ideju, koja se brzo razširi po Kranjskoj, Štajerskoj i Koruškoj.

Hrvatsko Sokolstvo.

U Hrvatskoj sve do godine 1874. ne bijaše nikakvog sokolskog društva; istom te godine počela se je poticati u glavnom gradu Zagrebu ideja, da se ustrojí gombalačko društvo, koja se ideja nastojanjem promicateljnog odbora za ishodjenje društvenih pitanja ostvari i u glavnoj skupštini dne 27. prosinca 1874. definitivno se društvo konstituiralo.

U toj sjednici bude izabran prvim predsjednikom I. Vončina, a podpredsjednikom dr. J. Fon.

Sokolstvo se odmah za tim stalo širiti po Banovini i Slavoniji, a ni Dalmacija nije zaostala. G. 1886. ustanovljuje se hrvatski Sokol u Zadru, 1893. u Spljetu, 1894. u Makarskoj, a 1899. u Šibeniku.

Hrvatski Sokolski Savez sa sjedištem u Zagrebu utemeljen je g. 1904.

Taj Savez broji pod sobom do danas 15 sokolskih župa, sa 104 sokolska društva.

U Dalmaciji su sokolska društva u ovim mjestima:

Betina (1906.), Biograd na moru (1907.), Blato (1906.), Dubrovnik (1904.), Drniš (1903.), Janjina (1908.), Kaštela (dva društva 1908.), Korčula (1905.), Mandalina 1904., Makarska (1899.), Murter (1906.), Novigrad (1907.), Sinj (1905.), Split (1893.), Starigrad (1908.), Tiesno (1905.), Trogir (1908.), Vis (1907.), Vodice (1905.), Zadar (1886.) U Dalmaciji su do sad ustrojene četiri sokolske župe i to: Ban Pava, Krešimirova župa, Hrvojinja župa i Gundulićeva župa.

Hrvatsko Sokolstvo liepo napreduje, pa je očekivati, da će kroz kratko doba hrvatski Sokol ponarasti brojem i ugniezditi se u svakom našem selu i varošu.

Utemeljenje „Hrvatskog Sokola“ u Šibeniku.

Obstanak „Hrvatskog Sokola“ u Šibeniku počima danom 6. kolovoza 1899., kad se je držala prva skupština u prostorijama „Hrvatske Čitaonice“, pod predsjedanjem Dr. Ive Krstelja, predsjednika „Hrvatske Čitaonice“, u nazočnosti 52 člana.

Dr. Krstelj na ime promicateljnog odbora za ustrojéne „Hrvatskog Sokola“ pozdravlja zanosnim i jezgrovitim govorom prisutne, radujući se, što je nadošao dan, da se bira Prva uprava Hrvatskog Sokola u Šibeniku.

Skupština je jednoglasno na predlog Dr. Krstelja birala starješinu Dr. Filipa Smolčića, a ostalim članovima uprave: Josipa Karadjole, Ivana Markovića, Vladimira Kulića, Ivu Šoljana, Jakova Kapitanovića i Josu Trlaju.

God. 1900. uprava je bila ista.

God. 1901. na 27. siječnja birana je sliedeća uprava: Dr. Filip Smolčić starješina, Živočević Mate, Karadjole Josip, Kulić Vladimir, Kapetanović Jakov, Roca Stjepan, Trlaja Joso.

God. 1902. U skupštini 5. siječnja 1902. biran je za Starješinu Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Kovačev Pavao, Karadjole Josip, Kulić Vladimir, Roca Stjepan, Donadini Frane, Trlaja Joso.

Handelov dolazak. Prigodom dolazka c. k. namjestnika Erazma Handela neki činovnici su izstupili iz društva, a između tih i član uprave učitelj, Stj. Roca, pa je radi toga tekom godine njegovo mjesto bilo popunjeno na sjednici od 13/6. 1902. sa Lukom Karadjolom.

God. 1903. U redovitoj glavnoj skupštini, koja se je držala na 6. siječnja 1903. za starješinu, bio je izabran Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Kovačev Pavao, Karadjole Josip, Kulić Vladimir, Trlaja Joso, Protega Marko, Škalabrin Antun.

God. 1904. Na skupštini, koja se je držala 17/1. 1904., starješinom je bio izabran Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Sirovica Dinko, Karadjole Josip, Kulić Vladimir, Ivon Kamilo, Benković Mate, Protega Marko.

God. 1905. Na 6/1. 1905. bio je izabran za starješinu Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Sirovica Dinko, Karadjole Josip, Kulić Vladimir, Zorić Ivo, Šupuk Klaudi, Stošić Stipe.

God. 1906. U glavnoj skupštini na 6/1. 1906. bio je izabran za starješinu Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Dinko Sirovica, Josip Karadjole, Vladimir Kulić, Novak Krešimir, Zorić Iviša, Stjepan Stošić.

God. 1907. U skupštini 6/1. 1907. biran je za starješinu Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Dinko Sirovica, Josip Karadjole, Marko Protega, Krste Jadronja.

God. 1908. Na 12. siječnja 1908. biran je za starješinu Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Dinko Sirovica, Krešimir Novak, Jakov Pasini, Josip Karadjole, Marko Protega, Krste Jadronja, Vladimir Kulić.

God. 1909. Na 10/1. 1909. biran je za starješinu Dr. Dr. Ivo Krstelj, a ostalim članovima uprave: Dinko Sirovica, Josip Karadjole, Krešimir Novak, Hinko Bulat, Joso Trlaja, Marko Protega.

Prvi Prednjaci sokolske čete bili su: Blažević Niko i Kapitanović Jakov, kasnije Stošić Stipe, Tambača Josip, Zorić Ivo, Protega Ante, Bogdan Bogde, Zaninović Jakov.

Zamjenici: Drezga Josip, Iljadica Josip, Berović Šime, Panjkota Nikola, Stanišlav Jurčić, Protega Vice, Karadjole Marko, Svirčić Ivan, Tikulin Josip.

Društvo je u početku imalo članova: Izvršujućih 54; prinosnika 36; uzdržavatelja 32. Ukupno 122.

Danas ima: Izvršujućih 105; prinosnika 112; uzdržavatelja 80. Ukupno 297.

Od početka do god. 1907. bio je vodja Marko Stojčić, a od god. 1907. do danas Vladimir Kulić.

Posveta barjaka.

Još godine 1899. čim se je birala uprava počelo se je misliti i raditi kako da se pribavi sredstva za nabavu društvenog barjaka. U tu svrhu svake nedjelje izvršujućí članovi sakupljahu se u prostorije „Hrvatske Čitaonice“ i tu bi igrali Tombolu na korist društva. U više puta sakupila se svota od 424 kruna. Svota, koja se utjeerala pri igri nije bila dostatna da se njome nabavi društveni barjak i da se proslavi iztup „Sokola“, pa zato sakupljali su se milodari između članova „Čitaonice“ i „Sokola“. Kroz malo vremena uklesalo se je 558 kruna i 60 fil. Ovom svotom društvo je kupilo barjak i pobrnilo se je za pokušstvo što se je imalo smisliti u nove prostorije nalazeće se u kući Novakovo.

Na 21. srpnja godine 1900. u oči sokolske svečanosti „Hrvatski Sokol“ iz prostorija „Hrvatske Čitaonice“ predje svečanim načinom u sponumentu kuću. Sutra dan na 22. srpnja slavilo se veliko slavlje.

Na velikoj loži bio je podignut slavoluk na kome se je krsio i razvio sokolski barjak. Kumovao je vitez Dapar Nikola, načelnik Benkova, a kumica bila je njegova odlična gospodja. Tom prigodom poklonili su dar od 500 kruna. Blagoslov barjaka obavio je prečastni kan. Don Vinko Karadjole.

Učestvovali su slavlju: Makarski, Zadarski i Spljetski Sokol, te trogirska glazba.

Razvijanjem barjaka počima pravi život našeg „Sokola“, koji je od tada postao svojim radom i marom najobjubljenija ustanova u našem gradu. U Sokolu ključa život celoga grada.

Pomladak.

Od god. 1904. Sokol goji svoj muški pomladak, a od god. 1908. ženski.

Pomladak broji do 90. a sa djevojčicam do 125 članova. Jedan i drugi pomladak vježba redovito i sudjeluje javnim vježbam i izletima, jačajući tako svoje telo, bogate pamet i oplemenjujući srce svoje za rod i domovinu.

Pomladak naš je svukud i uvijek oduševljeno pozdravljan pri vježbam, jer u istinu mladi sokolčić i sokolice iziču se svojim uzornim redom i vještím i točnim vježbanjem.

Na mladima svijet ostaje, i mladi naš pomladak razvit će se u krasnu, veliku, oduševljenu i jaku i odvažnu četu, koja može biti a i mora biti od pomoći domovini svojoj, kad bude išla primjerom i stopom svojih starijih drugova!

Zdravo sokolčić krasni, jaki hrvatski ptići naši!

Sokolske vježbe.

U desnici snaga,
U misli odvažnost,
U srcu domovina.

U početku društvo nije imalo svojih osobitih prostorija za redovne vježbe, pa je zato vježbalo privremeno u dvorištu Fabri i u vrtu bratovštine u Varošu, a na posljedku cestom i na tvrđavi svete Ane. Iza kako je društvo prešlo u prostorije kuće Novakove, vježbalo je u redovne vježbe. Odkad je godine 1904. društvo prešlo u današnje prostorije, vježba u dvorištu vatrogasaca ili u svojoj vlastitoj velikoj dvorani. Od osnutka „Sokola“, za ciele dvie godine dana četu je vježbao vodja i prednjak Blažević Niko. Od 30/11. 1901. za čitava dva mjeseca dolazio je iz Spljeta Nehroni, učitelj spljetskog Sokola, da vježba našu četu.

Godine 1903. mjeseca kolovoza, društvo je dobilo svog vlastitog učitelja Stjepana Kranjka, koji je sa prijaznim načinom i ljubaznom bratskom rieči vježbao četu za pune dvie godine dana.

Nakon njegova odlaska društvo za čas nije imalo učitelja, dok poslije nekoliko vremena pribavi učitelja Mrzljaka, koji je pripravio četu za sokolski slet u Zagrebu.

Iza njega društvo je imalo vrstnog učitelja J. Uduča, kojeg od početka god. 1908. zamieni prednjak Niko Blažević. Ovaj još i danas četu samopriprema i poživotno vježba na veliko zadovoljstvo celog društva.

Javne vježbe.

„Sokol“ pokazuje plod svojih napora u javnosti svojim javnim vježbam. Šibenski „Sokol“ i u tome se uvijek odlikovao, a njegove javne vježbe bile su uvijek jedva dočekane i brojno posjećene. Uspeh svake te javne vježbe bio je vrlo liep; sokoli naši pobraše svaki put odobravanja i pljeskanja. Javne vježbe održane su ovim redom:

Na 12/3. 1904. bila je prva javna vježba u društvenoj dvorani.

Na 10/7. 1904. uz sudjelovanje „Hrvatskog Sokola“ iz Mandaline i „Šibenske glazbe“ bila je javna vježba na Poljani. Toga dana za prvi put vježbao je muški pomladak sa barjacima i na spravama. Prednjački vrb vježbao je na ručama, preči i na konju. Nakon dovršenih vježba na spravama četa je vježbala štapovima.

Na 26/8. 1906. uz ulaznicu bila je treća javna vježba na „Šubičevcu“. Sudjelovao je „Hrvatski Sokol“ iz Mandaline, koji je toga jutra blagoslovio svoj društveni barjak.

Na 5/7. 1908. „Hrvatski Sokol“, da poslavi blagdan narodnih apoštola svete braće Čirila i Metoda, priredio je svoju javnu vježbu na „Šubičevcu“.

Na 23/8. 1908. bio je prvi slet „Krešimirove župe“. Tom prigodom uz sudjelovanje sokolskih društava iz Drniša, Murtera, Betine, Tiesna, Vodica i Mandaline, te sokolskih odjela iz Zadra i Spljeta bi priredjena javna vježba na Poljani. Tada je prvi put izstupio ženski pomladak, te je vježbao viencima.

Šibenskom „Hrvatskom Sokolu“ o desetljetnici.

Zdrav' sokole mladi, zdravo četo krepka, jaka,
Deset ljeta pronosite naše ime, našu slavu,
Na biljezi kremen-momci, svedjer junak do junaka
Spravni za dom žrtvovati mlado srce, rusu glavu.

Samo napred jedni, silni! Hrvatskoj nam snage treba
Treba ljudi, srca treba i bojovnih pravih lava,
Da stjeramo gustu maglu, tuštu tamu s našeg neba,
Da nam plane novo sunce i uzkrasne drevna slava.

Do danas ste proniet znali kroz olujni orkan hudi
Barjak čisti naše svijesti, probudjene naše nade,
Napred složno sokolovi i junaci divskih grudi,
Složna srca narod dižu i slobodi dveri grade!

Zdravo braćo sokolovi, zatočnici naši smjeli,
Dok se desne vaše dižu i dok srca vaša gore,
Rod nam vidi sve kroz tamu novog sunca cjelov vrela
Hrvat gleda u daljnji sretnu rumen naše zore!

U Zadru, polovicom kolovoza 1909.

Rikard Katalinić-Jeretov.

O proslavi desetgodišnjice „Hrvatskog Sokola“.

Mlad ponosan, srca smjela, deseto ti tekar ljeto;
Barjak slave našeg roda — uz koj' stupaš vedra čela
U boj ljuti prot' dušmanu za hrvatsko ime sveto —
Nek te bodri, nek te dižu i junaca tvoja djela.

Šibenik je još i sada sokolova gnjezdo eto,
Svjestan sebe, svojih prava, tudja rječ ga nije svela,
Da slobode stare nema, renegatstvo krivo j' kletu; . . .
Boljih danā našem rodu zora svitak započela.

Čas je blizu! — na boj ljuti, oj sokole spreman budi!
Pouzdanost snage tvoje i narodna volja jaka
Zatornike naših prava neka sudi i . . . osudi.

Svoj na svome kada budeš i prestane zloba svaka,
U slobodi vi' ćeš barjak na hrvatskoj našoj grudi;
Ti ćeš sjati sav okružen slavom diva i junaka!

U Šibeniku, 29. kolovoza 1909.

V. Marković.

Proslava desetgodišnjice „Hrvatskog Sokola“.

U Šibeniku, kad se odlučilo da se svečanije proslavi 10godišnjice našeg Sokola, svak je tu odluku veselo pozdravio, te su i glavnije tvrdke došle društvu u susret kao električnom razsvjetom, obskrbom materijala itd. A ni radne sile nisu pomanjkale, te danas četa radi po gradu, kiteč stupove i namještajući zastave, tako da već danas čiel grad izgleda kao kičena djevojka.

Na Poljani vidimo krasno uredjeno vježbalište, koje se ne bi stidilo ni većega grada, sa dvie tribine, na kojima će se moći smjestiti preko 1500 osoba. Naokolo pak cielog vježbališta su uredjena mjesta za sjedanje za preko 1000 osoba. Stajališta bit će također za 1000 osoba. Nu mi mislimo da će sve ovo biti pretjesno za veliki broj učestnika, koji će, kako je već javljeno sa svih strana doći.

Dolazi izlet vajda sa 2 parobroda iz Zadra.

Dolazi izlet iz Spljeta sa posebnim vlakom. Isto tako iz Drniša.

Posebni parobrodi vode izletnike iz Korčule, Makarske, Kaštela, Primoštena i Rogoznice. Brodicami su najavili svoj dolazak: Murter, Betina, Mandalina, Vodice.

Drago nam je zabilježiti da dolaze i Splitski vatrogasci sa svojom zastavom.

Po tome u Šibenik doći će sva sokolska društva iz Dalmacije t. j. Župana bana Palizne sa Sokolima Zadra, Biograda, Novigrada.

Župa vojvode Hrvoje sa Sokolima Splita, Sinja, Trogira, Makarske, Visa i Starograda.

Iz župe Gundulićeve dolazi Sokol iz Korčule.

Župa Krešimirova sa Sokolima iz Kaštela, Drniša, Mandaline, Vodica, Tiesnoga, Murtera i Betine. U ovu župu možemo već ubrojiti kao Sokole i trideset mladića iz Zlosela, koji će svečanosti prisustvovati, jer i oni kane u brzo osnovati društvo Sokol.

I naše glazbe po Dalmaciji su se odazvale ovoj svečanosti te dolazi Splitska narodna glazba, Korčulanska, Drniška, Kaštelanska i Biogradska.

„Savez hrvatskih sokolskih društava“ je zastupan po br. Guštinu.

Bakljada. Večeras za 8 sati četa Šibenskog Sokola sprema bakljadu, koja će obići glavne ulice grada.

Doček gostiju biti će sutra u jutro od 6 sati do 10.

Dobro nam došli!

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavalac i odgovorni urednik Josip Drezga.

CEMENT

tvornice Portlandcimenta iz Splita, dobiva se kod mene i to uz cene za 100 kg.:

K 5 na veliko
K 6 na malo.

Preporučam se cijenom občinstvu za naručbe.

Sime Tarle,
trgovac.

Najboljom

trajnošću odlikuju se četvorine za peći glasovite tvornice Mitscherling u Saskoj, jer nadmašuju sasvim svaku drugu vrst opeka i jer su najradje traženi od svih pekara pod imenom:

„Četvorine Chamotte“

po K 1-10 komad s protegama 28/ 28,5 cm. Ove četvorine podavaju kruhu i dvopeku redovitu vrućinu, te ga ni najmanje ne prigore; uslov, s kojega su najbolje peći na glasu: — Ne pucaju ni pri najaglijem grijanju ili ohladjenju. — Traju po prilici tri godine makar uz neprestajnu radnju.

Izključivo skladište za Dalmaciju: 16-25

Tvrđka Faust Juchostri — Šibenik.

ŠIRITE

„HRVATSKU RIEČ“!

CROATIA

OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.
UTEMELJENA GODINE 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica br. 2.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Sarajevo, Spljet i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom občine slobodnog i kr. glavnoga grada Zagreba, te prima uz povoljne uvjete sliedeće vrsti osiguranja

I. Na ljudski život:

1. a) osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti;
- b) osiguranje miraza;
- c) osiguranja životnih renta.

2. Osiguranja mirovina, nemoćnina, udovnina i odgojnina sa i bez liečničke pregledbe.
3. Pučka osiguranja na male glavnice bez liečničke pregledbe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zadruga (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.).
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, siena i t. d.).

III. Osiguranja staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odeljima iznosi:	K 1,410.816.28
Od toga jamčevne zaklade:	K 1,000.000.00
Godišnji prihod premije s pristojbama preko:	K 820.000.00
Izplaćene odštete:	K 2,619.582.36

Za Dalmaciju pobliže obavijesti daje: Glavno Povjereništvo i Nadzorništvo „Croatiae“ u Spljetu. Poslovnica u Spljetu, ulica Do Sud br. 356. . .

PUTNICI PRIMAJU SE UZ POVOLJNE UVJETE.

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Hrvatska tiskara u Šibeniku

preporučuje svoje bogato obnovljeno skladište tiskanica za občine i župne urede. Naručbine se obavljaju brzo i tačno a cene su vrlo umjerene.

Najmodernije posjetnice i vjenčane karte uz vrlo umjerene cene izradjuje

Hrvatska tiskara u Šibeniku.

Prva hrv. tvornica voštanih svieća Vlad. Kulića u Šibeniku.